

OHNÍČEK

12

ROČNÍK 33 - Kčs 1,60

„A tehdy se stalo
to neštěstí. Žebřík
se Arielovi
pod nohama
zlomil a Ariel padal
ke dnu propasti ...”
Fantastickou povídku
Poslední zkouška
čtete na straně 16!

NAKRESLIL
M. HAVLÍČEK

POSLEDNÍ ZKOUŠKA

Napsal Svetoslav Slavčev

Nakreslil Miloslav Havlíček

Tma se začala rozptylovat, objevila se ohromná červená kola, rozvířila se a rozpadla na jiskry. Potom mu do úst pronikla sladká chuť krve, ale to nebylo nic ve srovnání s bolestí, která mu projela tělem...

Fern otevřel oči. Tmu bezvědomí vystřídalo stejnoměrné známé a trochu namodralé světlo kabiny.

Potom tíha, jež ho tlačila do křesla, zmizela. Nebylo už nic, všechno přešlo. Zůstala jen bolest ve spáncích a protivná chuť v ústech. Motory pracovaly normálně, to vnímal celým tělem, nemusel se nad tím ani zamýšlet, ani sledovat řídicí pult.

„Klesáme,“ řekl kdosi vedle něho. „Bylo to trochu prudce.“

Fern pomalu otočil hlavu. Rozmazané obrysy toho druhého, co seděl v křesle vedle něho, se vyjasnily. Fern už byl schopen myslet. Ano, to je ten, kvůli němuž letí. Ten druhý. Kdyby nevěděl, s kým letí, sotva by si všiml poněkud nepřirozené růžové barvy jeho obličeje a přehnaně přesných a jistých pohybů rukou. Jmenoval se Ariel a byl to android, dokonalý biologický automat s podobou člověka. S úspěchem prošel všemi zkouškami. Let na Tamiru je poslední prověrka.

Má ale hloupé jméno, pomyslel si Fern. Už ho někde slyšel, ale nemohl si uvědomit kde. Na základně se museli úplně zbláznit, když dávají androidům taková jména. Ale to není jeho věc. On má svou práci, svůj úkol – celkem jednoduchý – a s kým letí, to je vlastně jedno.

„Klesáme,“ řekl zase Ariel.

Fern se natáhl a zapojil postranní průzory. Jejich kulaté oči zasvítily a v nich se objevil ovál planety. Na inkoustově černém pozadí se rýsoval

purpurově červený velký disk, pokrytý ostrými temnými čarami. V horní části byla červeně světlejší a čáry výraznější. Byla to Tamira – jedna z dobře prozkoumaných planet. Nebylo na ní nic zvláštního – neměla atmosféru, neexistoval tam život a jedinou pozoruhodností byla malá astrofyzikální stanice, postavená na začátku století a obsluhovaná automaty. Lidé by tady byli zbytečný přepych. Právě pro takové stanice, kterých měla základna desítky, se zřejmě začalo s výrobou androidů. A navíc by to na Tamiře člověk dlouho nevydržel. I ti nejzapřísáhlejší samotáři to nesnesli déle než dva měsíce. Potom se dostavily halucinace.

Nyní se na základně domnívali, že výroba androidů situaci změní. Řekl to Fernovi dokonce sám hlavní konstruktér. Ferna nikdy ani nenapadlo, že by se k němu mohl dostat, a nesmírně ho překvapilo, když ho tam zavolali.

„Vy jste Fern, e-e? Astronavigátor druhé třídy?“

Konstruktér byl štíhlý starý muž, jakoby utkaný ze samých nervů. Navíc měl zvláštní zvyk, protahoval věty jakýmsi e-e, a na základně o tom kolovala spousta vtipů. Ale směšný dojem, kterým působil, se okamžitě rozplynul, jakmile se mu člověk podíval do očí. Byly to oči člověka, který viděl galaxie zblízka. A nebál se je vidět.

„Ano, já jsem Fern. Astronavigátor druhé třídy.“

„A jste tady sedm pozemských let, e-e?“

„Ano.“

„Chci vám navrhnout, abyste se podílel na našem pokusu. Vyzkoušíte jednoho androida. Vaším úkolem bude...“

Nebylo to nic zvláštního. Android měl sestou-

pít do Velkého kařonu Tamiry a vzít vzorek lávy. Potom se konstruktér zmínil o androidovi. Dokonalá konstrukce. Čtrnáct miliard krystalických neuronů, uspořádaných tak, že poruchy jsou vyloučené. A napodobení lidského těla je také

dobré. Astromechanika dokonce tvrdí, že androidi jsou pohyblivější než lidé.

Tehdy u hlavního konstruktéra to Fernovi připadalo zajímavé a okamžitě souhlasil. Ale teď... Měl bych něco říct, pomyslel si Fern. Něco mi-

lého nebo... Fern se nikdy nezajímal o to, jestli androidi vůbec něco cítí nebo ne. Nezeptal se na to ani konstruktéra, přestože měl příležitost. Teď se však Fern cítil vedle Ariela trapně.

„Já to chápu,“ řekl Ariel nečekaně. „Prostě vás přivádím do rozpaků.“

Fern kývl. Proč by to nepřiznal.

„Pro mě to taky není lehké,“ dodal Ariel. „Vy víte, že... jsme rozdílní. A že nás pozorují stereokamerami.“

„Přemýšlím nad vaším jménem,“ ozval se Fern, „jaký má vlastně původ?“

Přece jen nedokázal sedět a mlčet. Musel něco říct.

„To je z mytologie. A potom, vzpomínáte si, ho použil Shakespeare, ten dávný dramatik.“

„Ano,“ zabručel Fern nejistě. A znovu se odmičel. Proč právě na něj připadal tenhle let! Nikdy by nesouhlasil, kdyby věděl..., co kdyby věděl? Nedokázal to říct a rozladěný už na nejvyšší míru se zadíval průzorem ven.

Klesali. Disk Tamiry se změnil ve zmeřt rovných ploch, které i přes ten purpurový nádech byly prostě ohavné. Planeta byla mrtvá, paprsky jejích dvou sluncí ji spálily. Pohyb existoval jenom hluboko v průvrách. Ale nebyl to život. Vzdouvala se tam a přelévala do ruda rozžhavená láva.

Ne, na Tamiře nebylo nic příjemného. Fern si na okamžik představil, že by tu měl být týden, dva, pět a podrážděnost vůči Arielovi začínala mizet. Osud androidů nebyl právě lehký.

„Úkol znáte, že ano?“

Ariel kývl. „Ano, znám. Myslím, že je jednoduchý.“

To si Fern myslel taky. Na Arielovi se chtělo pouze to, aby po žebříku slezl do velkého kaňonu a vzal vzorek lávy. Byla to práce na pět minut. Fern bude v té době sedět v planetárním vozidle u kaňonu a stereokamerou Ariela sledovat.

„Můžeme se podívat na místo k přistání,“ řekl Ariel. Zapnul otočnou obrazovku a pomalu s ní začal pohybovat. Fern se trochu předklonil, aby si prohlédl planinku, a koutkem oka viděl, jak

Ariel svírá napětím rty. Konstruktéři se prostě postarali o všechno. Fern pocítil cosi jako soucítí.

Když ucítil měkký náraz přistání, seděli už oba s Arielem v planetárním vozidle. Výstupní otvor rakety se nehlučně otevřel a těžkopádný stroj vylétl ven.

Na obzoru zapadalo rudé slunce a planinu přetínaly dlouhé ostré stíny skal. Ale neměli čas se příliš rozhlížet, protože druhé slunce Tamiry, šedo-modrý obr, vyjde za pouhou hodinu. A proti jeho vražedným paprskům je jediná bezpečná ochrana – pancéřové stěny rakety.

Ariel řídil vozidlo naprosto suverénně a zastavil až na okraji Velkého kaňonu. Když vystoupil, Fern mu podal skládací žebřík a sám taky vylézal ven.

Útesy ostré jako břitva klesaly přímo dolů a ztrácely se v hloubce. Vpravo nebylo nic – pouze černý prostor jako vchod k Nicotě. Kdesi dole bublala láva. Její rudé odlesky klouzaly po protějších útesech, ale nedalo se odhadnout, odkud pochází ta krvavá barva – jestli je od zapadajícího slunce nebo ze dna propasti. Z této průrvy se má vzít vzorek. Ariel upevnil žebřík a pomalu začal sestupovat dolů. Fern si říkal, že by nechtěl být na jeho místě. Kdyby to bylo potřeba, udělal by to sice taky, ale nechtěl by být na jeho místě.

A tehdy se stalo to neštěstí – nečekaně, jako vždycky. Žebřík se Arielovi pod nohama zlomil. Ariel okamžik padal, ocelová lana se napnula, zadržela pád a on zůstal viset v prostoru. Rozhazoval rukama, kopal nohama a vypadal jako nějaký obrovský brook. V první chvíli Fern ztuhl. To není možné! To prostě není pravda! Ale okamžitě se ovládl. Dole visel Ariel a marně se snažil dosáhnout na poslední příčku. Na přemýšlení nebyl čas – Fern zhodnotil situaci téměř instinktivně. Ariel je odsouzený k smrti, vytáhnout za lano ho nemůže, protože lana jsou propojená s žebříkem. Zatracený systém, kdo ho jen vymyslel!

Vtom se Ariel, zavěšený nad propastí a zalitý rudou září lávy, přestal zmiat. Jako odsouzenec, který pochopil, jaký ho čeká osud.

„Vy se vraťte!“ uslyšel Fern ve sluchátkách přílby.

Takhle tedy! Teď mu bude dokonce radit, co má dělat! Fern zatnul dokonce zuby. Je to sice šílenost, ale dá se to udělat – sestoupí po žebříku a pokusí se Ariela odtamtud dostat nebo uvést do pohybu lana. Příčku po příčce začal sestupovat dolů. Bez záchranného lana, které by ho jistilo. Času bylo strašně málo.

Riskuje – proč vlastně? Copak na tom záleží, jestli bude o jednoho lidského dvojníka méně, a proč to má být za cenu jeho života, proč by měl on, Fern, riskovat, to je prostě nesmysl, jeho život je mnohem cennější. Jenže je v nebezpečí tvor, který může myslet a být smutný, musí se mu pomoci, není možné to neudělat. A tak tedy on, pitomec, leze dolů, ale opatrně, protože dole je cosi strašného, už je skoro tma, a nesmí se dívat dolů, protože by to nevydržel, teď musí takhle natáhnout jednu ruku, z téhle příčky by to šlo, ano, ještě kousek, takhle, Ariel se točí na laně nad propastí, ale je blízko..., ano, takhle, už se zachytil rukama, teď ho vytáhnout..., hotovo..., rychle nahoru...

Když jim příklop rakety nehučně zapadl za zády, průzory se už leskly šedým světlem strašného slunce. Fern si sundal přílbu a klesl na křeslo. Vedle něj se posadil Ariel.

Oba ještě mlčeli, když se ozval konstruktérův hlas: „Gratuluji ti, Ferne! A celá základna... e-e.. Obstál jsi ve zkoušce!

Ferne se nechápavě díval na obrazovku zbrzděnou jiskřením kosmických poruch.

„To byla, e-e, zkouška tebe a jenom tebe! Jaký budeš mít ty, člověk, vztah k uměle vytvořenému rozumu. A nezklamali jsme se, Ferne. Nebral jsi ho ani jako sluhu, ani jako pána, ale jako přítele. Tak to má být, Ferne! Protože rozum ve vesmíru je jenom jeden. Jeden!“

Z bulharštiny přeložila Ludmila Nováková

KOUZELNÁ LUCKA

